

(1) 26.10.45, יום ו', בלזן

בית הוועד (L. 5), בתי ילדים, ב"ס, יש כאחד עשר

אלף יהודים במחנה (אך יש נוסעים לפולין ומביאים קרובים
והמספר עולה). היו פה עד 15 באפריל ש"ו 48,000 יהודים
(באותו יום נכנסו), מאז 31.000 מתו - בימי האנגלים, מיום
15 אפריל עד סוף יולי או 10 אבגוסט (מסיפוט, שחפת). נמצאים
פה 50 ילדים עד ל-13, מגיל 13 עד 15 - יש לכעלה מ-200, רובם
הגדול יחומים. יש פה ועד מקומי, 9 חברים (איוונברג, לויפר,
ד"ר בימקו, חוה קילמן, סוניה בוסטקובסקיה, סמי פדר, שפייזמן
יצחק, י. רוזנזפט. הבעיות: לצאת, חורף.

אנשי המחנה 70% מפולין, השאר מרומניה, הונגריה,

ליטא (30 ליטאים).

כשבעים אחוזים רוצים דווקא לא"י. חזרו לארצותיהם

כעלוש אלפים. עומדים לשוב הנה 1200, אינם בכלל 3000 שחזרו.
השלטון עושה קשיים, אבל חוזרים. 10,000 מהמחנה פה יצאו לשווייץ
(חולים) באבגוסט. לבלגיה, הולנד, צרפת, הונגריה ורומניה יצאו
כששה אלפים. עם המתיט (31,000) ז"א שכולם עזבו. אחד עשר אלף.
הנמצאים נהקצו ממחנות קטנים שונים וחוזרים.

הבעיות: הסקה, הלבשה, הזנה (לא יהיו ירקות - בכלל

האוכל פה גרוע פי כמה ממחנה האמריקני. שבויי מלחמה מקבלים
כזון יותר טוב, כי מלבד המנה הבריטית לשבוי, הדומה למנה שמקבל
היהודי, הם מקבלים חבילות מהצלב האדום, והיהודים לא מקבלים
מהג'וינה, מפני שיש פה גם לא יהודים והשלטון האנגלי טוחס

(2)

ברע לכל פעולה יהודית (מג'ור ג'ונס, סעזב לפני ימים אחרים.
עכשיו ממלא מקומו קפטן Kuper Slate מדרום אפריקא,
יהודי. עד לפני 4 שבועות היה האוכל מספיק 3000 קלוריות, מאז
הקסינו עד 1900 באופן רשמי, למעשה עד שמגיע לאוכל - יש פחות.
הילדים מקבלים קצת יותר טוב. במחנה נוישטס האוכל יותר טוב מפני
שהשלים מתיחס יותר טוב, והוא הדין דיסלדורף, דלה ועוד.

הלבשה: אין נעלים, לבנים חמים, שמיכות. בלובק
יש 1,700,000 חבילות אוכל של צלב אדום, ולבלזן זה לא מגיע, כי
יש מדיניות של הרחקת אנשים. אפילו לילדים אין נעלים די.
אונרא לא נותנת נעלים.

דירה - בחדר של 5×2 יש ששה דיירים בחדר, שלוש
מסות זו על גבי זו. לזוג מאושר מסעם הרבנות לא נותנים חדר
לחוד. בחדר יותר גדול יושבים 12 איש.

מה עושים האנשים? לא כלום. ג'וינט והסיוע היהודי
האנגלי נכונים לשלוח מכוונות ומכשירים שיש לו בשוויץ וצרפת ועוד,
אבל אדמונד ג'ונס מפריע. לא מגבוה? רוזנזפט חושב לא, רק
המקום. כי היה פה גנרל סמפלר (הממונה על המחנות) היה פה,
לאחר ששטע דו"ח מהקונגרס ומברודצקי וסילוורמן, חקר והתעניין
מדוע הסבב רע, אמרו לו אדמונד ג'ונס מפריע, נדהם, אבל מאז
(זה עשרה ימים) לא קרה שום דבר, אם כי הבטית לתקן.

ג'ו וורהנדלר מהג'וינט מעיד: רכשנו מזון בדנמרק
(3) וחמרי רפואה (38 סונים) כשביל בלזן, מג'ור ג'ונס הודיע להם:
תוכלו להביא חמשה סונים באופן בלתי לגלי, אבל לא יותר. אך כשהמג'ור
נעדר מפה הביאו הנה הכל. (מנהל הג'וינט פה הוא אייגן).

הועד היהודי הלך לג'ונס בענין הכשרה, ענה: הוא יסדר בשביל כולם, כלומר גם בשביל הגויים. עד עכשיו לא עשו כלום.

כמה היו רוצים בהכשרה - ואיזו? יש כ-1500 שהיו רוצים לעבוד בחיטות, סנדלרות, מסגרות, נגרות, סדנאות סיכניות, נהגות - זה היה דרוש גם למחנה, כי היו מספקים במידה ידועה צרכי המחנה (לדעת ג'ו וורהנדלר יש קשיים נוספים) - אין סוק שחור פה. מה עושים אנשים? יש נוסעים לבקר בפולין ובמחנות אחרים, הרוב לא עושה כלום.

ספרים? עד עכשיו היה הכל בא על מען ה . שליחי הרב הראשי מאנגליה שמינו עצמם אפוסרופסים, הכל נתקבל על ידם. עכשיו מקבל כבר הוועד, ויש ספריה של ספרים יודים, עברים, (15% יודעים קרוא עברית).

בב"ס יש 100 ילדים (מגיל 5 עד 15), לומדים ארבע שעות ביום, יש מורות (מקומיות): שעה עברית, השאר פולנית. סרג'נס יהודי אנגלי צווה ללמד פולנית לילדי פולין, הונגריה לילדי הונגריה. הילדים מדברים עכשיו יודית ועברית. ספרים מתקבלים עכשיו מהחי"ל, מהג'וינס, מהסוכנות בלונדון (מא"י - לא, מחוץ חבילה אחת).

- במחנה יש 38 בחים פנויים, בכל בית כשלושים חדר. דרשו בית לנוער - לא נחננו. כי יש עליהם פחד ג'ונס.

(4)

לועד היהודי הייתה מכונית שקיבל מהאזור האמריקני. בא ג'ונס ולקח אותה. אחרי לכתו של ג'ונס החזירו האוסו, אבל

חוששים שעם שובו של ג'ונס יקח חזרה.

- יש פה שאלת משלוח ילדים ללונדון. בשבוע שעבר

החליט הוועד המרכזי של האזור האנגלי להתנגד למשלוח: אין

להגלות ממקום למקום, רוצים שילכו ישר לארץ.

יש ועדת חרבות מיוחדת (סדר, אולנבסקי, ד"ר

הלפגוס, גוסמן; מורות: קלמן, לבקוביץ, צימרמן, סניה דרוקר),

מטפלת בילדים וחברי החי"ל.

- אין הסת' ציונית, רק יהודית (דגלה - הציוני), אין

אנטי-ציונים, יש אגודת-ישראל.

- יש "נוער חלוצי מאוחד" - פולני לחוד והונגרי=

רומני לחוד. בפולני יש כשלוש מאות על הנייר, ומאה למעשה.

ברומני-הונגרי כמאה וחמשים. מה ההבדל בין חלוץ ולא חלוץ?

רשומים בסניף. בסניף ההונגרי - רומני לרוב ציונים.

קבוץ בוכנוולד (80) כבר עלה - ומתמיד באחדותו.

מחר שלושה אווירונים באים הנה מאנגליה לקחת מפה

50 ילדים. אווירונים אחרים היו צריכים ללכת לאזור האמריקני

לקחת ילדים. דורשים דעתי: סיפרתי על מסקנתי באזור האמריקני,

לגבי האזור הבריטי אין לי עדיין שום דעה, ועליהם לראות אותי

לפי שעה מתינה זו כאילו אני פה.

ביקרתי בבה"ס.

מהחי"ל נמצאים פה: גרשון פיפא (השה"צ), קפלן
(שסאל), ברוך (רוויז.) - שומן, אנרייך, בן-יהודה, הרשקוביץ,
חיים כהני (סיעה ב'), בייגון.
(S)

- אה"צ ישיבה עם אנשי החסיבה : בן-יהודה (ע"ח),
ברוך (רוויז.), פיפא (השה"צ) יהושע בן נון (מעוז), שמעון
אנרייך, דוד שמעון, ווגשניק, הרשקוביץ (מסרה) שבתי
קפלן (פוע"צ). יש יהודים פחות יהודים, אולי רק 5000,
מגדילים בכוונה המספר למען קבל מנת מזון יותר גדולה. מרומניה
והונגריה היו פה 3000 ונשארו פה רק 750, אלה רוצים לעלות,
השאר חזרו לארצם. בחלוץ יש כמאתיים איש בשני הקנים, נרשמו
לחלוץ למען קבל סרטיפיקט. לומדים עברית, יצאו להכשרה
לגרינגסהו-וגרספלד (באזור האמריקני, ע"י פולדה, קרוב לקפל)
170 איש, ע"י המכורג יש חווה לוורבורג, יושבים שם יהודים
ממוינים, החלוצים שבהם ישארו שם. ע"י הנובר מתנהל מו"מ עם
בעלי חווה על פנוי נקודה להכשרה חקלאית. האמצעים באים
מאונרא וג'אוינס.

היה פה סמינר לארבעים איש במשך שבועים, נסתים
אחמול: ציונות, ישוב, ספרות עברית ויודית, הסת', החישובות
עובדת, הגנה, כתיבת הארץ. בסמינריון וחלוץ מטמלים גרשון
פיפא ושמעון אנרייך.

השפה הפולנית מתהלכת בקרב יהודים, וכל יהודי
פולין נחשבים לפולנים ונמצאים תחת פקוח שלטון פולני.

החלוץ הרומני - ההונגרי. מטפלים בו ברוך,
הרשקוביץ וחיים כהני. הרומנים וההונגרים נופלים אפילו
מהפולנים בהשכלתם. יש שני קבוצים של האגודה "בית יעקב"
ו"ברית העולים" - מונים כמאתים נפש. מקבלים חבילות מהאגודה.
רובם הונגרים, מיעוטם פולנים. היה פה וילנסקי, שליח הרב
(ג) הרץ, ועכה רעות.

אנשי החי"ל מצאו פה (בבואם לפני שבועים) בי"ס
לילדים בלשון פולנית. עוד עכשיו הולכים כששים ילדים יהודים
לב"ס פולני - קוראים לו גמנסיון פולני. יש שם מורים יהודים
אחדים, משכורת מקבלים מהוועד הפולני שבמקום. הנערים שלומדים
בב"ס הם גם טוחרים בשוק השחור.

בב"ס עממי יש 100 ילדים, 4 כחות, שבע מורות, רק
שלוש יודעות עברית. עברית לומדים שעה ביום, השאר פולנית.
אנשי חי"ל הכניסו שנויים (יש מרות מוסרית לחי"ל), עכשיו
לרוב מלמדים בעברית, מלבד גיאוגרפיה שמלמדים בפולנית.
המורות שלא ידעו עברית - לומדות עכשיו.

יש פה קבוצה קומוניסטית קטנה, מדברת על לב היהודים
לחזור לפולין. יש גם שליח הסובייטים הדורש מהליטאים לחזור.
הצ.ק. לא סיפל במידה מספיקה בחינוך. אנשי הצ.ק. ידיהם נקיות.
היו"ר רוזנזפט מחנהג בחוקף כלפי פנים וכלפי חוץ.

בבית הילדים יש 6-70 ילד, מגיל 5 - 16, להם אין
הורים וקרובים. סיידה ושרלוטה מטפלות בהם. יש כ-150 ילדי
רחוב פה.

אנשי חי"ל ניגשו ליסד בי"ס מקצועי: חצי יום
ללמודים, חצי יום מקצועות: מסגרות, חשמלאות ועוד. כבר .
מלקטים כלים וחמרים. הובטח גם בנין, אך לרגל העברת יהודים
למחנה יהודים (על פי החלטת גנרל טמפלר) הענין מתעכב.

מחוץ לברגן-בלזן יש מחנות: הנובר (900), נוישטט (700), (2)
המבורג (1000), ליבק (250) - במחנה פולני, אנטישמיות, מפקד
המחנה הוריד הרגל.)

בנוישטט היהודים שליש, פולנים שני שלישים, אך
הנציגות שווה, ויחסים טובים בין יהודים ופולנים.
בברונשוויג וסביבתה יש 560 יהודים, מהם מפורזים
בודדים בכפרים ומחנות. הנערות מכורות ל^ה (ג.א.ה) יש נוער
שהוכנס למחנה בן עשר, שהו בו שש שנים וגדלו ללא חינוך. יש
כמה יהודים מפורזים במחנות פולנים, משעבדים ומבוזים ע"י
הפולנים, אינם רוצים ללכת לברגן-בלזן. למחנות אחרים היו
הולכים אבל לשם קשה להכנס. לרוב הם מדוכאים ומיואשים,
פורח אצלם השוק השחור, ביחוד בנוישטט והסביבה. יש להם זהב,
תכשיטים, שעונים, מלבשים יפה, מחוך רוחי מסחר,

הבודדים מתאוננים על הצ.ק., רוצים ללמוד עברית,
מבקשים להעבירם ולהעלותם. הוקמו סניפי החלוצ בברונשווייג,
ליבק, נוישטט, הנובר, המבורג - בברונשווייג ובמקומות אחרים יש
חולים ללא עזרה, רבים מתים, רבים הולכים לאיבוד כיהודים
וכציונים.

- ההרגשה בבלסן מדכאת. כאילו עוד חיים בקצט. לא רוצים לעבוד. לפחות חצי עוסק במסחר (אחרים אומרים - כמעט כולם). במחנה ההונגרי פה 90% נשים. מצבן איום. יש כ-4-500 נערות בודדות.

מתנגדים פה להוצאת ילדים - ידאגו להם שלא יסבלו: על יד הנובר יש מקום Finhorst 3 קילומטר מהנובר, היה בית מושב זקנים לפני היסלר, אח"כ בית חולים, מוסק, יתכן ששם טוב בשביל ילדים. רוזנזפט נגד שליחת היהודים מפה בכלל, ונדמה לי (8) שהצדק אחר. ימצאו הילדים בחוץ הכלל. הצ.ק. אחראי שהילדים לא יסבלו.

- בערב שתי מסיבות חלוציות: ראשונה עם רומנים-הונגריים, שניה עם "נוער חלוצי מאוחד". בראשונה סיפרתי על מאורעות חלוציים - טב'רה, נגב, בשניה על חלוציות ואיחוד.

27.10.45, שבת.

מדברי החברים במחוז מינכן (ישיבה עם הוועד ביום 22.10.45).

בלנדסברג יש רשמית 5500 - למעשה רק 4300, ילדים 100 (רובם באו לפני זמן לא רב מפולין). 20% של היהודים גרים בבתי פרטיים, השאר בצריפים, 8-12 נפש בחדר, לרוב שנים במיטה. מקבלים 1850 קלוריה ליום מהצבא - מלבד מה שמקבלים מהג'וינט. המזון הוסב, אך עדיין אינו מספיק. אין די ירקות, אין סוכר,